

C/2024/5500

23.9.2024

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Fővárosi Törvényszék (Węgry) w dniu 17 lipca 2024 r. – Klinka-Geo Trans Földmunkavégző Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. / Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

(Sprawa C-501/24, Klinka-Geo Trans)

(C/2024/5500)

Język postępowania: węgierski

Sąd odsyłający

Fővárosi Törvényszék (Węgry)

Strony w postępowaniu głównym

Strona inicjująca postępowanie przed sądem odsyłającym: Klinka-Geo Trans Földmunkavégző Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Druga strona postępowania: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy można uznać za zgodną z art. 167, art. 168 lit. a) i art. 178 lit. a) dyrektywy VAT ⁽¹⁾ – a także z prawem do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, ustanowionym jako ogólna zasada prawa w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”), w związku z podstawowymi zasadami neutralności podatkowej, skuteczności i pewności prawa – praktykę organu podatkowego, zgodnie z którą – w myśl pkt 1 i 2 opinii izby do spraw sporów administracyjnych i pracy Kúria [sądu najwyższego, Węgry] nr 5/2016 z dnia 26 września 2016 r., będącej sądem krajowym ostatniej instancji – ten organ podatkowy stosuje wspomniane wyżej przepisy, wprowadzając rozróżnienie polegające na tym, że, jeżeli stwierdzi, iż odzwierciedlona w fakturze transakcja gospodarcza nie miała miejsca, nie bada, czy odbiorca faktury wiedział lub powinien był wiedzieć o oszustwie podatkowym lub uchylaniu się od opodatkowania, natomiast jeżeli, przeciwnie, stwierdzi, że transakcja gospodarcza rzeczywiście miała miejsce, lecz nie między stronami wskazanymi w fakturze, bada on w świetle okoliczności faktycznych, czy odbiorca faktury wiedział lub powinien był wiedzieć o oszustwie podatkowym lub uchylaniu się od opodatkowania?
- 2) Czy można uznać za zgodne z wyżej wymienionymi przepisami dyrektywy VAT i zasadami prawa oraz ze spoczywającym na organie podatkowym prawnym obowiązkiem udowodnienia na podstawie obiektywnych okoliczności faktycznych postępowanie, w którym ten organ:
 - a) jako warunek skorzystania z prawa do odliczenia podatku, powołując się na brak dochowania należytej staranności, zobowiązuje podatnika do monitorowania, czy wystawca faktury dopuścił się nieprawidłowości powodującej nieważność, która nie pozostaje w związku przyczynowym z obowiązkiem zapłaty VAT, ani, tym samym, z wykonaniem prawa do odliczenia, ponieważ zgodnie z prawem krajowym i prawem Unii obowiązek zapłaty VAT istnieje również w przypadku umów nieważnych, po powstaniu możliwego do wykazania wyniku gospodarczego;
 - b) odmawia podatnikowi prawa do odliczenia podatku, nie badając tego, czy dochował on należytej staranności, na tej podstawie, że po dokonaniu transakcji gospodarczej ustalono, że odzwierciedlona w fakturze transakcja gospodarcza nie miała miejsca, powołując się na okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi wystawca faktury w okresie objętym kontrolą;
 - c) nakłada niekorzystne konsekwencje wynikające z faktu, że nie udało się przeprowadzić dowodu z zeznań świadków, na podatnika, który uzasadnia transakcję gospodarczą za pomocą faktury, ze względu na to, że w celu umożliwienia odliczenia VAT konieczne jest, aby, oprócz faktury, okoliczności, w których miała miejsce wykazana w fakturze transakcja gospodarcza, były przedmiotem szczegółowego uzasadnienia przedstawionego przez podatników wymienionych w fakturze oraz przedstawicieli przedsiębiorstw, które w jakikolwiek sposób uczestniczyły w przeprowadzeniu transakcji gospodarczej, mając również na uwadze zasadę ustanowioną przez Trybunał, zgodnie z którą przepisy prawa krajowego, dotyczące przeprowadzania dowodów, nie mogą pozbawiać skuteczności (effet utile) prawa Unii?

⁽¹⁾ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. 2006 L 347, s. 1).

- 3) Czy w świetle wymienionych wyżej przepisów dyrektywy VAT, art. 47 Karty i pierwszeństwa prawa Unii orzeczenia Trybunału, zawierające wytyczne dotyczące przepisów dyrektywy VAT w zakresie prawa do odliczenia i okoliczności, które podlegają ocenie w kontekście elementu wiedzy podatnika, mają zastosowanie w niniejszej sprawie, jeżeli organ podatkowy, opierając się na tych samych okolicznościach, które są badane w kontekście elementu wiedzy, ustali, że transakcja gospodarcza nie miała miejsca?
- 4) 4) Czy należy uznać za sprzeczną z art. 267 TFUE, zasadą pierwszeństwa prawa Unii oraz prawem do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu, o którym mowa w art. 47 Karty, okoliczność, w której sąd krajowy ostatniej instancji:
 - a) podnosząc, że istnieją różnice w okolicznościach faktycznych, nie stosuje w ramach postępowania w przedmiocie skargi kasacyjnej, w którym bada się szereg orzeczeń w dziedzinie odliczenia VAT, orzeczeń Trybunału w tej samej dziedzinie lub zakazuje powoływania się na nie w ramach ponownego postępowania, uzasadniając to tym, że, jeżeli porównuje się je z okolicznościami wymienionymi w orzeczeniu będącym przedmiotem skargi kasacyjnej, orzeczenia Trybunału zawierają jedynie wskazówki dotyczące indywidualnych okoliczności, a także powołując się na różnicę wskazaną w pkt 1 i 2 opinii nr 5/2016 izby do spraw sporów administracyjnych i pracy Kúria (sądu najwyższego, Węgry), z której logiki wynika, że orzeczenia Trybunału w sprawach z zakresu VAT nie mają zastosowania w przypadkach, w których organ podatkowy stwierdzi, że wykazana w fakturze transakcja gospodarcza nie miała miejsca, nawet jeśli skarżący kwestionuje w swojej skardze właśnie zgodność z prawem tego stwierdzenia;
 - b) stwierdziwszy, że w rozpatrywanej sprawie niesłusznie zastosowano orzeczenia Trybunału, w odniesieniu do ponownego postępowania, wbrew tym orzeczeniom nakazał, by sąd przeprowadził to nowe postępowanie zgodnie z orzecznictwem przedstawionym w – niewiążącej – opinii izby do spraw sporów administracyjnych i pracy Kúria oraz zgodnie z orzecznictwem przyjętym po wydaniu tej opinii;
 - c) w ramach postępowania kasacyjnego odstępuje od wyroku Trybunału wydanego w rozpatrywanej sprawie w następstwie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym i wydaje orzeczenie sprzeczne z tym wyrokiem, nie wszczynając przy tym samemu postępowania prejudycjalnego, pomimo unaocznienia w jego orzeczeniu sprzeczności w zakresie wykładni prawa Unii?
- 5) Czy w świetle konieczności poszanowania praw i zasad przywołanych w poprzednim punkcie oraz obowiązku niestosowania prawa krajowego sprzecznego z prawem Unii, sąd państwa członkowskiego, któremu sąd ostatniej instancji nakazał ponowne rozpoznanie sprawy, może w drugim postępowaniu odstąpić od wskazówek udzielonych przez sąd ostatniej instancji – który nie wystąpił z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym – jeżeli uzna, że wskazówki te są sprzeczne z prawem Unii, a po zobowiązaniu go do ponownego rozpoznania sprawy Trybunał wydał orzeczenie dotyczące tej samej kwestii prawnej w sprawie o podobnym stanie faktycznym, które jest sprzeczne z wykładnią przepisów prawa, w oparciu o którą nakazano ponowne rozpoznanie sprawy, czy też możliwe jest odstąpienie od obowiązku nałożonego przez sąd krajowy ostatniej instancji i zastosowanie późniejszego orzeczenia Trybunału jedynie wówczas, gdy sąd, który ma ponownie rozpoznać sprawę, wystąpi w nowym postępowaniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym?
- 6) Czy w świetle zasady pierwszeństwa prawa Unii i wynikającego z niej obowiązku odstąpienia od stosowania prawa krajowego sprzecznego z prawem Unii odpowiedź na pytania prejudycjalne czwarte i piąte ma zastosowanie we wszystkich przypadkach, niezależnie od przedmiotu sporu, czy tylko w tych, które dotyczą prawa do odliczenia VAT?